

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Viite: VN/27332/2023

ASIA: SUOMEN HIPPOKSEN LAUSUNTO EHDOTUKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI UUTTA RAHAPELIJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

YLEISTÄ

Suomen Hippos ry suomalaisen raviurheilun ja hevoskasvatuksen valtakunnallisena keskusjärjestönä kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi. Suomen Hippos johtaa ja valvoo ravikilpailutoimintaa maassamme sekä toimii hyväksyttynä jalostusjärjestönä sekä hevosten tietokannasta vastaavana toimijana. Hippoksella on yhteensä 129 jäsenyhteisöä, joten edustamme laajasti suomalaista hevosalaa.

Yleisesti haluamme todeta, että ravikilpailutoimintaan liittyvän rahapelijärjestelmän tulee olla rakennettu kestäväksi ja korkeatasoiseksi. Hevospelaamisen siirtäminen lisenssijärjestelmään olisi näkemyksemme mukaan paras tapa kehittää hevospelaamista positiivisesti ja sitä kautta myös pelaaminen voisi ohjautua mahdollisesti vähemmän haitallisiin pelimuotoihin.

Hevospelien jääminen yksinoikeuden piiriin voi vaarantaa hevosalan tulevaisuuden Suomessa. Jo nyt haastavan, ja toimijoita passivoivan nykyjärjestelmän ylläpitäminen tilanteessa, jossa muut vedonlyöntikohteet siirtyisivät vapaampaan kilpailtuun markkinaan, on uhka hevospelaamisen kehittymiselle ja sitä kautta myös hevosalan rahoitukselle. Se johtaa kehityksen jatkuessa parhaimmassakin tapauksessa alan näivettymiseen.

Hevosala ja hevospelaaminen ovat aina kuuluneet tiivisti yhteen. Alan rahoitus on ollut ja on jatkossakin riippuvainen hevospelaamisen tuotoista. Aiemmin rahoitus toteutettiin Hippoksen oman peliyhtiön Fintoton kautta ja vuodesta 2017 alkaen peliyhtiöiden pakkoyhdistämisen jälkeen Veikkaus Oy:n kautta. Sitten vuoden 2024 alussa edunsaajien suora yhteys katkaistiin lainsäädännön muutoksella, mutta edelleen hevospelaaminen tuo merkittävän tuoton valtiolle ja valtio rahoittaa hevosalaa yleiskatteellisten budjettivarojen kautta.

Tehokkaampi ja toimivampi lisenssijärjestelmä olisi sekä valtion että hevosalan etujen mukaista. Se loisi hevosalalle itselleen mahdollisuuden lähteä mukaan rahapelitoimijaksi ja sitä kautta olla vaikuttamassa elinkeinon tarvitseman rahoituskokonaisuuden kehittymiseen.

Hallittu siirtymä lisenssijärjestelmään mahdollistaisi pitkällä aikajänteellä alan kokonaisrahoituksen vähemmällä valtiontuella. Lisäksi se vahvistaisi yhteiskunnallisesti edelleen merkittävän elinkeinon kehittymistä ja uudistamismahdollisuuksia. Hevospelaamisen kehittyessä valtion tulot voisivat myös kasvaa.

Kilpailtuun markkinaan siirtymisen kautta voidaan kokonaisuutena aktiivisesti vaikuttaa myös hallitusohjelman mukaiseen tavoitteeseen turvata ja varmistaa hevostalouden toimintaedellytykset sekä suomenhevosen asema kansallisrotuna pitkällä aikajänteellä. Kehittyessään hevostoimialan taloudelliset ja sosiaaliset hyvinvointivaikutukset voivat edelleen tuoda laajasti vaikuttavuutta yhteiskuntaan.

Hevosalan omalla näkemyksellä tulee olla ratkaiseva vaikutus hevospelaamisen sijoittumisessa uudessa rahapelimarkkinassa ja haluamme rakentaa mallista parhaan mahdollisen yhteistyössä valtion toimijoiden kanssa.

Alla huomioitamme lakiluonnoksesta:

2 luku Yksinoikeustoimilupa, rahapelitoimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Toto-pelit tulee siirtää rahapelitoimiluvan alle pois yksinoikeustoimiluvan alaisuudesta.

Toto-pelit ovat aina olleet osa vedonlyöntiä, joka muilta osin on kirjattu lakiluonnoksessa rahapelitoimiluvan alaisuuteen. Hevospelaamisen eriyttäminen muista vedonlyöntipeleistä ei näkemyksemme mukaan ole perusteltua. Kun Ranskassa, Tanskassa ja myöhemmin Ruotsissa siirryttiin rahapelitoiminnassa lisenssijärjestelmään, hevospelit siirrettiin vedonlyöntipeliin tapaan yksinoikeudesta lisenssijärjestelmään. Suomessa tulisi seurata edellä mainittujen maiden esimerkkejä.

Lakiluonnoksen perusteluissa on mainittu Toto-pelien volyymin laskeneen voimakkaasti edellisten vuosien aikana ja sama trendi tulee todennäköisesti jatkumaan yksinoikeusjärjestelmässä. Tämä on myös selkeä peruste siirtää hevospelaaminen kilpailtuun markkinaan, jossa kasvunäkymät ovat mahdollisia. Perusteluissa on kirjattu, että hevospelaamisen osalta seurattaisiin kehitystä yksinoikeusmarkkinassa seuraavien vuosien aikana. Hevosalan kokonaisuuden kannalta hevospelaamisen jättäminen nyt yksinoikeusjärjestelmään ja mahdollinen siirto myöhemmin osaksi lisenssijärjestelmää ei ole kestävä vaihtoehto, sillä alan toimijat tarvitsevat toiminnan jatkumiseksi pitkäjänteisen ratkaisun ja näkymän.

Kokonaisuudessaan hevospelaamisen asettaminen lisenssijärjestelmään tukee tehokkaampaa ja toimivampaa rahapelimarkkinaa myös EU:n kilpailusääntöjen parhaiden periaatteiden mukaisesti. Perusteluna hevospelaamisen jättämisessä yksinoikeusjärjestelmään on käytetty korkeaa kanavointiastetta. Tähän on mitä suurimmalta osin vaikuttanut aiemmin Suomen Hippoksen omistaman Fintoton aikana käynnistetty kansainvälinen yhteispelaaminen, jonka kautta on tarjottu kansainvälisiä pelikohteita yhteistyössä erityisesti ruotsalaisen ATG:n kanssa. Nykyisin kansainvälistä yhteispelaamista on jatkettu Veikkauksen kautta. Myös hevospelaamisen osalta on kuitenkin huomattu lisääntyneitä ”offshore”-markkinaa siinä vaiheessa, kun osa ammatti- ja aktiivipelaajista kohtasi Veikkauksen asettaman pakollisen maksimitappiorajan. Tällöin osa aktiivisimmista ravipelaajista löysi uuden tavan jatkaa Ruotsin hevoskohteisiin pelaamista ohi monopoliyhtiön. Mikäli kansainväliset sopimukset lakkaisivat olemasta tai heikentyisivät huomattavasti, olisi tällä suora vaikutus myös hevospelaamisen kanavointikyvyn laskuun.

Suomalainen hevospelaaminen ei pärjää ilman kansainvälistä yhteistyötä. Lähes kaikissa muissa Euroopan maissa hevospelaaminen on sijoitettu lisenssijärjestelmään. Hevospelaamiselle välttämättömän kansainvälisen yhteistyön kannalta lisenssijärjestelmä on toimivin vaihtoehto. Tanskassa rahapelimarkkina muuttui vuonna 2012, jolloin hevospelaaminen jäi yksinoikeusjärjestelmään. Tämän myötä hevospelaamisen volyyymi laski reilusti. Syyn tähän on arvoitu olevan se, että hevospelaaminen jäi yksinoikeudessa olleiden isompien pelimuotojen varjoon eikä sen markkinointiin sekä tuotekehitykseen panostettu. Lisäksi on huomioitavaa, että yksinoikeus oli Tanskan monopoliyhtiöllä, jolla ei ollut kiinnostusta panostaa hevospelaamisen kehittämiseen, koska yhtiön tuotot tulivat lottopelieistä. Tämä johti siihen, että hevospelaaminen siirrettiin lopulta osaksi lisenssijärjestelmää vuonna 2018.

Lisäksi on tärkeää, että lisenssijärjestelmässä rahapelitoimilupa kattaa oikeuden tarjota hevospelejä sekä digitaalisissa että fyysisissä myyntikanavissa (raviradat ja pelipisteet).

Luku 3 Rahapeliin toimeenpano

Rahapelirajoitusten tehtävä on suojella kuluttajaa rahapelimarkkinassa. Rajoitusten määrittäminen pelihaittojen ehkäisyn kannalta on merkityksellistä, mutta samaan aikaan tulee ottaa huomioon se, että liialliset rajoitteet ohjaavat pelaamisen laittomaan markkinaan, jolloin haittoihin puuttuminen on myös mahdotonta. Lisäksi liialliset rajoitteet tulevat vaikuttamaan negatiivisesti pelimarkkinan kanavointikyvyn toteutumiseen.

Suomen Hippos katsoo, että hevospelaamisen siirtyessä lisenssijärjestelmään pelaamisen tulee olla edelleen sallittua myös fyysisissä pelipaikoissa eli raviradoilla ja pelipisteissä.

Hevospelaamiseen liittyy kiinteästi kilpailutapahtuman seuraaminen, joka on perinteisesti tapahtunut raviradalla paikan päällä. Teknologisen kehityksen myötä ravitapahtumia on seurattu myös pelipisteissä, joihin kokoontuminen on yhteisöllinen tapahtuma samoin kuin ravit. Lisenssijärjestelmässä hevospelaaminen pitää sallia raviradoilla ja pelipisteissä, minkä mahdollistamiseksi on tehtävä tarvittavat kirjaukset 3 § määritelmiin sekä mahdollistettava tämä 38 § osalta.

Kansainvälisyys on merkittävä osa raviurheilua ja hevospelaamista. Tällä hetkellä noin puolet kaikesta Suomen hevospelaamisen pelikatteesta tulee ulkomaisista pelikohteista, suurin osa Ruotsista. Suomen Hippoksen omistaman Fintoton aikana käynnistettiin kansainvälinen yhteispelaaminen, jonka kautta on tarjottu kansainvälisiä pelikohteita yhteistyössä erityisesti ruotsalaisen ATG:n kanssa. Nykyisin kansainvälistä yhteispelaamista on jatkettu Veikkauksen kautta. Kansainvälinen yhteispelaaminen (yhteispoolit) tulee pystyä toteuttamaan 41 § perusteella.

4 luku Rahapeliä markkinointi

Hevosalan ja hevospelaamisen näkökulmasta on tärkeää, että markkinointi sallitaan lakiluonnoksen ehdottamassa raamissa. Alan kannalta on hyvä, että markkinointi- ja sponsorointiyhteistyötä voidaan toteuttaa kaupallisesti.

Lakiluonnoksen § 48 kohdan 3 mukaisesti markkinointia saisi toteuttaa urheilutapahtumissa sekä muissa yleisötapahtumissa, mitä pidämme hyvänä asiana. Tämä jättää kuitenkin avoimeksi sen, onko markkinointi sallittua tapahtumissa, jotka eivät ole avoimia yleisölle. Näkemyksemme mukaan markkinointi tulisi sallia myös yksityistilaisuuksissa. Samoin markkinointi ei esimerkiksi raviradan näkökulmasta voi olla sidottu vain urheilutapahtumaan, mikäli voidaan varmistaa, että kielto kohdentaa markkinointia alaikäisille toteutuu.

Lainsäädännön pitäisi mahdollistaa raviradoille ja niiden taustayhteisölle mahdollisuus tehdä laajempaa yhteistyötä rahapeliyhtiöiden kanssa ja sallia raviradoilla olevat mainokset pysyvinä.

Bonusmarkkinoinnin kieltä pidämme erittäin hyvänä asiana. Nämä vaikuttavat negatiivisesti rahapelimarkkinaan ja lisäävät pelihaittojen riskiä.

53 §:n mukainen sponsorointia koskeva sääntely on näkemyksemme mukaan perusteltua ja oikeasuhtaista.

Luku 5 Valvonta

Valvonnan kannalta tärkeää on lakiesityksessä mahdollistettavat keinot ulottaa valvontaa myös Suomen lainkäyttöpiirin ulkopuolella oleviin, säännellyn pelikentän ulkopuolella toimiviin toiminnanharjoittajiin.

Yleisesti koemme, että toimiva lisenssijärjestelmä lisäisi ja tehostaisi entisestään rahapelien valvontaa Suomessa pelaamisen kanavoituessa laajemmin lisenssien alaiseen toimintaan.

Luku 13 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Lisenssijärjestelmän rahapelitoimiluvat tulisi saada voimaan mahdollisimman pian lainsäädännön voimaantulon jälkeen alkuvuoden 2026 aikana. Viivästyminen markkinoiden avautumisessa johtaisi laittoman markkinan kasvuun ja siellä pelihaittoja lisäävien toimintatapojen lisääntymiseen. Nopea siirtymä uuteen järjestelmään tukisi kanavointiasteen kehittymistä oikeaan suuntaan sekä pelihaittojen hallintaa.

On aivan olennaista, että muutos yksinoikeudesta lisenssijärjestelmään tehdään hevospelien osalta hallitusti, ja että hevospelaaminen pidetään vetovoimaisena nykyjärjestelmässä muutokseen saakka. Hevospelaamisen lamauttaminen siirtymäajaksi tuhoaisi pitkäjänteistä työtä (mm. hevosen kasvattaminen) vaativan hevoselinkeinon ja raviurheilun, ja täten myös hevospelaamisesta saatavan tuoton valtiolle sekä järjestelmän kanavointikyvyn.

LOPUKSI

Näkemyksemme mukaan hevospelaamisen säilyttämiselle yksinoikeusjärjestelmässä ei ole enää selkeitä vahvuuksia. Lisenssijärjestelmään siirtymisen kautta voidaan pitkällä aikajänteellä varmistaa hevospelaamisen kiinnostavuuden lisääntyminen sekä kansainvälisen hevospelaamisen ja urheilun kehittyminen positiiviseen suuntaan. Kasvun mahdollisuudet nähdään lähtökohtaisesti vain kilpaillussa markkinassa. Vuonna 2022 Veikkauksen hevospelaamisen pelikate väheni noin yhdeksän prosenttia, ja hevospelien suhteellinen osuus koko Veikkauksen rahapelaamisesta laski noin viiden prosentin tasolle. Vuodelta 2023 Veikkaus ei julkaissut hevospelien pelikatetta, mutta arvioiden mukaan pelikatteen väheneminen oli samaa luokkaa kuin vuotta aikaisemmin. Mikäli hevospelaaminen jää yksinoikeusjärjestelmään, on oletettavaa, että kehitys on myös tulevaisuudessa laskeva.

Lisäksi on huomioitava, ettei yksinoikeusjärjestelmälle ole enää yleisesti hyväksytyjä perusteita. Yksinoikeusjärjestelmä ei ole pystynyt tarjoamaan kehittyvää markkinaa ja hyödyntämään kansainvälistä yhteistyötä parhaalla mahdollisella tavalla. Hevospelaamisen erottaminen muusta lisenssimarkkinaan sijoitettavasta vedonlyönnistä saattaisi

hevospelaamisen myös kilpailuoikeudellisesti haasteelliseen asemaan. Hevospelien kuuluminen lisenssijärjestelmään on täten myös kilpailuoikeudellisesti perusteltua ja turvaisi myös neutraliteetin, mikä vähentäisi EU-kilpailuoikeudellista konfliktiriskiä. Hevospelaamisen kanavointikyky on ollut hyvä, mutta tämä perustuu pitkälti erityisesti Veikkauksen ja ATG:n keskinäisiin yhteistyösopimuksiin.

Hevospelaamisen siirtyminen lisenssimarkkinaan toisi kaivattua tehokkuutta rahankäyttöön, koska hevospelien lisensoiminen loisi mahdollisuuden yhdistää kustannustehokkaasti valtiontukea ja hevosalan tuottoja raviradoille ja palkintoihin turvaamaan hevosalan tulevaisuutta. Valtiolle uusi järjestelmä olisi myös kustannustehokas. Hallituksenkin tavoite varmistaa hevosalan toimintaedellytykset ja suomenhevosen aseman kansallisrotuna pitkällä aikajänteellä paranisi.

Hevosalan valtion rahoitus perustuu voimassa oleviin valtiontukisäädöksiin. Valtion tulee varmistaa tämän toteutuminen myös järjestelmän muutoksessa. Väärin toteutettu rahapelijärjestelmän muutos aiheuttaisi toimialan nopean alasajon ja tilanteen, jossa mahdollisuus rakentaa kestävää ja tuottavaa hevospelaamista kuihtuvat. Uuden järjestelmän käynnistäminen on lisäksi pystyttävä tekemään mahdollisimman nopeasti.

Korostamme, että Suomen Hippos on itse jo helmikuussa 2024 esittänyt, että se haluaa jatkossa toimia rahoituksen osalta markkinaehtoisemmin ja samalla alalle annettavaa valtion tukea vähentäen. Uskomme alan kykyyn kehittyä ja kasvaa, jos olosuhteet nyt uudistetaan. Valtion on aidosti otettava huomioon hevoselinkeino ja hevospelaamisen kytkös ja mahdollistettava tässä lausunnossa esitettyjen huomioiden mukaisesti riipeä ja hevosalan elinvoimaisuuden siirtymäkauden ajan ylläpitävä siirtymä lisenssimarkkinaan.

Helsingissä 18.8.2024

Suomen Hippos ry

Antti Lehtisalo
hallituksen puheenjohtaja

Minna Mäenpää
toimitusjohtaja
minna.maenpaa@hippos.fi
p. 040 511 2067

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page

Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende